

Γάλα, φίλε μου, διὰ τοῦτο· ἀλλὰ κ' ἐγὼ ἐγέλων ἀναγινώσκων τὸν φόβον τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει· σήμερον ὅμως δὲν γελῶ, καὶ, ἂν ἤθελον, δὲν θὰ ἠδυνάμην· εὐρίσκομαι κεκλεισμένος ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ σοὶ γράφω τὸ μέγα τοῦτο γράμμα, ὑπερὶ δὲν θέλει σ' εὐχαριστήσῃ, ἀνυμφιλέκτως. Ὁ Ἀρχιμήδης ἔλεγε· δός μοι πᾶ στω καὶ τὴν γῆν κινήσω· οἱ ἐνταῦθα ὅμως φωνοῦσι· δός μοι πᾶ κρυβῶ καὶ τὴν ροῦσον ἀποσοβήσω! Οἴκαι πολλοὶ γνωστῶν μοι προσώπων ἐγένοντο ὡς λοιμοκαθαρτήρια, οὐδεὶς δ' ὁ δεκτὸς ἐν αὐτοῖς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ δι' ὑποθέσεις ἀκόμη. Χθὲς καὶ σήμερον λιτανεῖται ἐτελέσθησαν ὑφ' ὅλου τοῦ κλήρου ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως, ὁ Ὑψιστος δὲ εἶθε φανῇ ἡλεως ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ καὶ δικαίᾳ! . .

Τελειῶ, φίλτατε, τὴν ἐπιστολὴν μου, καὶ ἐκ βάρους καρδίας σοὶ λέγω, ὑγίαινε! Ἡμεῖς ὑποφέρομεν ἐνταῦθα, ἀλλ' ἡ Ἑλλάς ἡμῶν, ἡ μυρία ἄλλα πικρά ποτήρια καθ' ἑκάστην πίνουσα, εἶθε μὴ πάθῃ! Προσεύχου καὶ δι' ἡμᾶς, ὡς ἡμεῖς δι' ὑμᾶς, καὶ εὐχου νὰ δυνηθῶ ζῶν νὰ σοὶ γράψω βραδύτερον ἑτέρας ἐπιστολὰς χαρᾶς καὶ γελώτων.

(Ἔπεται ὑστερόγραφον.)

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ι. ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΟΥΣ.

ΜΑΚΤΑΛ ΕΛ ΑΡΑΜΠ

Η

ΣΦΑΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ.

Ἐκ τοῦ Καρμήλου τὴν 16 Αὐγούστου 1863.

Τῇ διευθύνσει τῆς Παρδώρας.

Καταχωρίσατε, ἂν τὸ ἐγκρίνετε, τὸ ἀκόλουθον ἀρθρίδιον εἰς τὸ ἀξιότιμον φυλλάδιόν σας. Εἶναι διήγημα ἀνεπιτήδευτον, καὶ τοιοῦτον οἶον χθὲς τὸ ἤκουσα παρὰ δύο αὐτοπτῶν μαρτύρων. Ὁ εἷς εἶναι ὁ Σέχης τῶν Χριστιανῶν τῆς Αἰφας (χωρίου ἐπὶ τοῦ Καρμήλου), ὁ δὲ ἕτερος γραῖα Βεδουῖνα ὀνομαζομένη Ἐμ. Μωχάμετ (Μήτηρ τοῦ Μωάμεθ) (*).

Ἡ οἰκογένειά μου κατοικεῖ προσωρινῶς εἰς Αἰφαν καὶ ὡς εἰκὸς πᾶσαν Κυριακὴν ἐπισκέπτομαι τὸ χωρίον. Προχθὲς ἀφείς πολὺ ἀργὰ τὴν Κάϊφαν ἐπλανήθην νύκτωρ εἰς τοὺς ἐλιγμούς τοῦ ἔρους, καὶ θὰ ἦτο ἴσως ἀδύνατον νὰ φθάσω πρὸ τῆς ἡμέρας εἰς Αἰφαν, ἂν κατὰ τύχην δὲν διέκρινα εἰς μικρὰν κατᾶσκιον κοιλάδα φυτὰ τινα. Ὁδηγηθεὶς παρ' αὐτῶν

εὐρέθην εἰς σκηνὰς Βεδουίνων μικρᾶς τινος ομάδος· ὅτε δὲ ἐγκύγισαν οἱ σκύλοι ἤλθε πρὸς ἐμὲ ὁ Σέχης καὶ ἀκούσας με εἰπόντα ὅτι ἡμην φίλος ἀπήντησε· Πολλὰ πλοῖτῃ καὶ μεγάλῃ οἰκογένειᾳ εἰς τὸν ξένοκ, ὅστις τιμᾷ τὴν σκηνήν!

Γάλα, ὁξυνόγαλον καὶ αὐγὰ ἀμέσως παρετέθησαν ἐμπρὸς μου καὶ δὲν θὰ συγκατένευεν ὁ ξενίζων με νὰ με συνοδεύσῃ μέχρι τοῦ χωρίου, ἂν δὲν τὸν ὑπεσχόμην ὅτι ἤθελα ἐπιστρέφει τὴν ἐπαύριον ὅπως σφάζῃ ἔριφον εἰς τιμὴν μου. Λαβὼν τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ἐσύριξεν εἰς τὴν πλησίον εὐρισκομένην φορβάδα, ἐπήδησεν εἰς αὐτὴν καὶ με συνώδευσε μέχρι τοῦ χωρίου. Ἐκεῖ τὸν ἠρώτησα νὰ μοὶ εἴπῃ πῶς ὠνομάζετο τὸ μέρος ὅπου ἦτον ἐσκηνωμένος. — Ὅλοι τοῦ χωρίου οἱ κάτοικοι τὸ γνωρίζουν, ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ αἱ σκηναὶ μας κατ' ἔτος πρὸ τοῦ φθινοπώρου δὲν ἀφίνουν τὸ Μάκταλ ελ-Ἀραβ.

Τὴν ἐπαύριον πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου παρεκάλεσα τὸν γέροντα Σέχην τοῦ χωρίου ἰωὺ Τέλχαμην νὰ με συνοδεύσῃ ἕως εἰς τοῦ φιλοξένου Βεδουίνου. Καθ' ὁδὸν τὸν ἠρώτησα διατί τὸ μέρος ἐκεῖνο ὀνομάζεται Σφαγεῖον τῶν Ἀράβων. — Ὀλίγον ὑπομονή, μοὶ εἶπε, καὶ θέλω διηγηθῇ τοῦτο ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ φιλοξενήσαντός σε χθὲς. — Μετὰ μιᾶς ὥρας σχεδὸν ἵππασίαν ἐφθάσαμεν εἰς τὰς σκηνὰς καὶ πάντες οἱ Βεδουῖνοι, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἐξηλθον εἰς προὑπάντησίν μας. Ἐν βραχεὶ χρόνῳ διαστήματι προητοίμασαν πρόγευμα ἐκ καφέ, γάλακτος, βουτύρου καὶ μέλιτος· μεγίστην δὲ δυσκολίαν ἐπέισαμεν τὸν ἀρχηγὸν νὰ μὴ σφάζῃ κάμηλον διὰ νὰ μᾶς φιλοδωρήσῃ, ἀλλὰ μόνον ἔριφον.

Ἐν τῷ μεταξύ τοῦτο ὁ Τέλχαμης μοὶ ἐδειξε γραῖαν τινά, ἥτις σιωπῶσα μόνη ἐκάπνιζε με σοβαρότητα. οἶδού, μοὶ εἶπε, τὸ μόνον ἐπιζήσαν ὃν ἐκ τῶν Ἀράβων οὐς οἱ Γάλλοι ἐσφαζαν εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Πλησίασε, ἀδελφὴ, θὰ διηγηθῶ εἰς τὸν ξένον τὴν ἱστορίαν τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν σου. Ἡ γραῖα ἐστρεψε πρὸς ἐμὲ τοὺς ἐτι ζωηροὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ἀφοῦ ἐξέτασεν ἐπὶ μικρὸν τὴν φυσιογνωμίαν μου, ἐνθάρρυνθεῖσα ἐπλησίασεν· ὁ δὲ Τέλχαμης ἤρχισεν οὕτως.

« Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐσκήνωσεν ἐνταῦθα φυλὴ Βεδουίνων.

» Ὅτε ὁ μετὰ τοῦ Βουναπάρτη (*) Γαλλικὸς στρατὸς ἐπολιόρχησε τὴν Ἀκρην, ὁ Κλέβερ ἐστρατοπέδευε μετὰ σώματος στρατιωτῶν εἰς τὸ χωρίον Σεφάμερ. Ὁ στρατὸς ἐν γένει ἐπασχεν ἑλλειψίν τροφῶν. Εἰς τῶν Χριστιανῶν κατοίκων τοῦ Σεφάμερ

(*) Οἱ Ἀραβες, Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι, λαμβάνουσι τὸ ὄνομα τοῦ τέκνου των ἅμα ὡς γεννήσωσιν. Διὸ προσγορεῖνται ὁ πατὴρ τοῦ Νάσσερ· ἡ μήτηρ τοῦ Νάσσερ· ὁ πατὴρ τοῦ Μωάμεθ· ἡ μήτηρ τοῦ Μωάμεθ καὶ καθεξῆς.

(*) Οἱ Ἀραβες ἐν γένει ὀνομάζουσι τὸν Ναπολέοντα Α΄. Βουναπάρτη.

ἐνόματι Δαουδ-ελ-Ράσετ ἐπγγέλλετο τὸν μεταπράτην πανικῶν· μεταβὰς δ' ἐδῶ ἤρχησε νὰ πωλῇ παρὰ τοῖς Ἀραβὶ Βεδουϊνοῖς, οἵτινες κατῴκουν εἰς πεντήκοντα σχεδὸν σκηνάς, καὶ εἰς ἀρχαῖοι κάτοικοι τοῦ Καρμήλου ἦσαν πλουσιώτατοι εἰς βόας καὶ ἄλλα ποίμνια. Δὲν γνωρίζω πῶς διενέχθη ὁ Ράσετ μετὰ τινος τῶν Βεδουϊνῶν καὶ ἦλθεν εἰς χεῖρας· ὁ Βεδουῖνος ἐξυλοφόρτωσε τὸν Ράσετ καὶ κακὸς κακὸν τὸν ἀπεδίωξεν.

» Ὁ Ράσετ μετέβη εἰς τὸ Σεφάμερ, καὶ προσε-κλαύθη τῷ Κλέθερ· πῶς δὲ καὶ διὰ τίνων μέσων τὸν κατέπεισεν ἀγνοῶ· τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι τὴν ἐπαύριον πρὶν ἔτι ἐξημερώσῃ, ὑπὲρ τοὺς διακοσίους Γάλλους ἱππεῖς διήλθον διὰ τοῦ χωρίου μας πορευόμενοι πρὸς τὸ Ἀεν-ελ-Βέδα ἢ Λευκὴν Κρίνην, ὡς τότε ὠνομάζετο τὸ σήμερον λεγόμενον **Maktal el Arab**. Τὸν θόρυβον ἀκοῦσαν τὸ χωρίον ὅλον ἐξύπνησε, καὶ ὁ πατήρ μου ἱππεύσας ἠκολούθησε τοὺς Γάλλους ἀπὸ μακρὰν· ἐγὼ δὲ νέος τότε, μάλισ ἴδρωνε τὸ γένειόν μου ἔτρεξα κατὰ πόδας τοῦ ἵππου τοῦ πατρός μου. Ὅτε ἔφθασαν οἱ Γάλλοι πλησίον τοῦ μέρους ὅπου ἐσκήνωναν οἱ Ἀραβες, εἰς αὐτῶν ἀνέβη ἐπὶ λοφίσκου, ὅθεν κατῴπτειεν ὅλην τὴν κοιλάδα, καὶ ὁ φαινόμενος οὗτος ἀρχηγός, ἔδωκε σημείον τι εἰς ὃ οἱ προσεκτικοὶ στρατιῶται ἀμέσως ἐπερικύκλωσαν τὴν κοιλάδα καὶ ἤρχισαν τὸν πυροβολισμόν. Τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην; Μεταβλίνοντες οἱ Ἀραβες ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον πόνον, ἀπὸ τὸν προσωρινὸν εἰς τὸν αἰώνιον, μόλις ἐλάμβανον καιρὸν νὰ ἐπικαλεσθοῦν ἀπελπιστικῶς τὸν Ἀλλάχ εἰς βοήθειάν των. Τί νὰ πολυλογῶ; εἰς βραχὺ χρόνον διάστημα ἀνδρες, γυναῖκες καὶ νήπια, ὅλοι τῶν σκηνῶν οἱ κάτοικοι ἦσαν ἄψυχα πτώματα.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ νεανίς τις ἐκ τῶν Βεδουϊνῶν εὗρέθη κατὰ τύχην μακρὰν τῶν σκηνῶν, ἔτρεξε πρὸς ἡμᾶς, καὶ δρᾶττουσα μεθ' ὁρμῆς τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου τοῦ πατρός μου, «*Σῶσόν με! ἐφώταζε, σῶσόν με, θεῖε, πάτερ τοῦ Ἀγίουπ.*» Σιώπα, τέκνον, σιώπα τῇ εἶπεν ὁ πατήρ μου, καὶ καταβὰς ἐκ τοῦ ἵππου του, τὴν ἐκρυψε μεταξὺ χαμοκλάδων, ἐνῶ δὲ ἀπεμακρυνόμεθα τοῦ χωρίου, πρᾶτσεξε, *Γαζάλη*, τῇ εἶπε, πρόσσεξε μὴν ἀφήσης τὴν κρύπτην σου πρὶν ἐγὼ ἔλθω. Ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ σὲ σώσω, κόρη μου. »

Ἡ γραῖα ἀκούσασα τὰς λέξεις ταύτας ἐφάνη δακρύσασα. «*Ἀληθινά; ἠρώτησα. — Ἀληθινά, ἀπεκρίθη. — Ὁ δὲ Τέλχαμης ἐξηκολούθησεν.*»

«*Ἐν τούτοις οἱ Γάλλοι στρατιῶται ἐδόθησαν εἰς τὴν ἀρπαγὴν τῶν βοῶν καὶ ποιμνίων. Ὁ κατηγορούμενος Δαουδ-ελ-Ράσετ ἔτρεχε μεταξὺ τῶν σκηνῶν καὶ ἤρπαζε πᾶν τὸ τυχόν. Εἰς τὸ διάστημα*

τοῦτο εὐρὺν τὸ χρυσόπλεκτον μινδύλιον τοῦ ἀρχηγοῦ (ἀραβιστὶ Κερφίε) τὸ ἔβαλεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ εἰς σκηνὴν τινα μεταξὺ δύο σάκκων, ὅπου ἐγνώριζε, φαίνεται, ὅτι ὁ πρὶν κύριος αὐτῆς ἐκρυπτε τὰ χρήματά του, ἠγωνίζετο κύπτων νὰ τ' ἀνακαλύψῃ. Εἰς τῶν Γάλλων στρατιωτῶν νομίσας ὅτι ἦτο ἐπιζήσας τις Βεδουῖνος ἐπυροβόλησε καὶ ἡ σφαῖρα τὸν διεπέρχεν ἀπὸ τῆς ῥάχews εἰς τὸ στῆθος. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο γνωστὸν τὸ λάθος καὶ ὁ ἀρχηγός τῶν Γάλλων διέταξε νὰ μεταφέρουν τὸν τραυματικὸν εἰς τὸ χωρίον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός μου, ὅπου τὴν ἐπαύριον ἐτελεύτησε θάνατον ἐπώνυμον, λαβὼν τὰ ἐπίχειρα τῆς προδοσίας του. Οἱ δὲ Γάλλοι ἀρπάσαντες τοὺς βόας, τὰ ποίμνια καὶ τὰς σκηνάς ἐπέστρεψαν εἰς τὸ χωρίον *Σεφάμερ*. »

Ὁ παλιὸς γέρον ἐσιώπησεν ἡ δὲ Ἐμ. Μωχάμετ προσέθεσε ταῦτα·—Ναί, ξένε, ἐγὼ εἶμαι ἡ Γαζάλη, ὁ γέρον Τέλχαμης ἐπέστρεψε τὴν νύκτα φέρων ψωμὲ καὶ νερὸν, μετὰ πρελῶδες εἰς τὸ χωρίον καὶ μετ' ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ Δροῦζου Ἀδοῦτ· μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας μετ' ἐπεμψεν εἰς τὸ Μάρζ-εβν-Ἄμερ ὅπου ἐσκήνωνεν ὁ ἐκ μητρὸς θεῖός μου, ὅστις μετ' ἀνέθρεψεν. Ἐλθοῦσα εἰς ὦραν γάμου δὲν συγκατετέθην νὰ ὑπανδρευθῶ παρὰ μ' ἐκείνον, ὅστις μετ' ἐπεσχέθη ὅτι θέλει κατοικήσει εἰς τὸ προσφιλέ μου τοῦτο μέρος, καὶ ὁ πατήρ τοῦ Μωάμεθ (ὁ σύζυγός μου) ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν του. Θυγάτηρ τοῦ Σέχη τῶν Βεδουϊνῶν τοῦ Ἀεν-ελ-Βέδα γεννηθεῖσα, θὰ ἀποθάνω μήτηρ τοῦ Σέχη φυλῆς εἰς τὸ ἴδιον μέρος κατοικούσης. Οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀπωρξάνεσθαι ὁ Ἀλλάχ ὅμως καὶ ὁ Μωάμεθ δὲν ἠθέλησαν νὰ χαθῇ ἡ πιστὴ των φυλή.—Καὶ λαβοῦσα μετ' ἐκ τῆς χειρὸς μετ' ὠδήγησεν εἰς ὀλίγον ἀπέχον σπήλαιον πλήρες ἀνθρωπίνων ὀστέων.—Ἰδοὺ μετ' εἶπεν ὁ τάφος τῶν πατέρων μου.

Δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ χύσω δάκρυ κατανύξεως· τῇ ἐζήτησα τὴν ἄδειαν νὰ γράψω τὸ ἐπισόδιον τοῦτο, τὸ ἀποῖον ἔγραψα οἷον κατὰ λέξιν τὸ ἤκουσα.

Ε. Θ. ΜΑΡΟΥΤΖΗΣ.

ΤΟ ΕΚΒΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΚΕΡΑΤΙΩΝ ΩΣ ΚΑΦΕΣ.

Ἀπὸ τοῦ περελθόντος ἔτους αἱ ἐφημερίδες τῶν Παρισίων ποιοῦσι λόγον περὶ τῆς εἰσαγωγῆς νέου τινὸς ποτοῦ ἀντικαθιστῶντος τὸν καφέ. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐκβράσματος τοῦ καρπού τῆς καρτωνίας, ἥτοι τῶν χαρουπιῶν, φρυγομένων καὶ μεταβιβασμένων κατόπιν εἰς κόνιν, ἐκβράσματος κατασκευαζομένου ἀπα-